

হুইয়েন লানপাও
মুদ্রিতকাল, মে ১৭, ২০২৩, ইম্ফাল
৪৭শুবা চহী, ৫৩শুবা মশীং

ইসোন কাংদনা লাক্ষ্মিশিং
মরা-মখোল তাখিদে

মণিপুৰনা ওক্টোবৰ ১৫, ১৯৪৯দগী লৈবাকসিগী ফিবামুংদা তিন্দুনা মসিগী শৰুৰু অমা ওইৰকখিবদগী হৌনা কোংথোক্ৰিবসু জনুৱাৰী ২১, ১৯৭২দা মপুং ফাৰা ষ্টেট অমা ওইৰকখিবদগী হৌজিক ফাওবদা পাঙথোক্ৰিবদা মণিপুৰ লেজিসলেটিভ এসেমব্লিগী ১২শুবা মীখল ফাওবগী মনুংদা লিংখিবা মণিপুৰ লৈঙাকসিগী মনুংদগী য়ুনিয়ন মিনিষ্ট্ৰিশিং য়ান্না তায়না, খুইদগী কুংনা লাক্ষ্মিসিং ১১শুবা এসেমব্লিগী শেমখিবা লৈঙাক্ৰী মতমদনা ওইখি। মসিগী মখা শমথৰকপনা মমাঙ চহী ২০২২গী ফেব্ৰুৱাৰী ২৮ অমসুং মাৰ্চ ৫দা তাক্ক অনী থোৱা পাঙথোকখিবা ১২শুবা এসেমব্লি মীখলগী মতুংদগী লিংদুনা লৈৱাক্ৰিবা হৌজিক ফাওবগী লৈঙাকসিদসু লাক্ষ্মি। লৈঙাকসিনা পাঙথোকখিবা চিং অমসুং তম মীয়ামগী হৰাও-কুইশ্মিগী হুতা নতনা কেবিনেট অমসুং ষ্টেট মিনিষ্ট্ৰিশিং ইসোন কাংদনা লাক্ষ্মি শৰুৰু য়াৱখি। চিংমী-তম্মী খাঙনা অইৰ-লৈত পাউংলদুনা তেৱো খোদানৱখি। লাক্ষ্মিবা মিনিষ্ট্ৰ পুয়ুমক্ৰসু লৈবাকসিগী অৱাং-নোংপোক্ৰী ষ্টেটশিং চাওখংতনা লৈবাকসি চাওখংগা য়াৱেই হায়বা ৰাফমশিংসু মখোয়গী চিন্দো-লৈতোদা পকখি। ৰাফমসি প্ৰাইম মিনিষ্ট্ৰ নৱেন্দ্ৰ মোদিনসু তায়না হায়বগী মখতা মখাক্ৰী মৰু ওইবা মিনিষ্ট্ৰিশিং মৰু ওইনা হোম মিনিষ্ট্ৰ, দিফেন্স মিনিষ্ট্ৰনচিংবসু য়ান্না তায়না হায়খিবা ৰাফমশিংনি। তায়না হায়মন্দনা অৱাং-নোংপোক্ৰী ষ্টেটশিংগী মনুংদগী মণিপুৰগী মীয়ামুনা হোম লুনা তৌবদোনসু উখি। য়ুনিয়ন লৈঙাক্ৰী তোঙান-তোঙানবা মিনিষ্ট্ৰিশিংগী মিনিষ্ট্ৰিশিং লাক্ষ্মিবা সেন্ট্ৰনা স্পোন্সৰ তৌবা চাওখং-খৌৱাংগী থবকশিংসু হকখেননা য়েংশিলখি। ইশম-শম্মা প্ৰাইম মিনিষ্ট্ৰ নৱেন্দ্ৰ মোদিন লুচিংবা য়ুনিয়ন লৈঙাক্ৰী মনুংদগী মণিপুৰগী মিনিষ্ট্ৰিশিং খুইদগী তায়না লাক্ষ্মিবা ষ্টেটশিংগী মনুংদা মণিপুৰসু মাজুজি থাৰা ষ্টেট অমা ওইখি। পুয়ুমকসিগী মখতা কেবিনেটকী খাঙা মক নংব্ৰসু মণিপুৰগী এম পি অমদা ফাওবা য়ুনিয়ন ষ্টেট মিনিষ্ট্ৰগী ফম খিথে দাৰক্ৰিবনি। ময়ামসিগী তৌবিমল মণিপুৰগী মীয়ামুনা কাউথোকফম খোঙে। অদুব প্ৰাইম মিনিষ্ট্ৰনচিংব হৌৱা সেন্ট্ৰগী লৈঙাক্ৰী খুইদগী হোম মীংয়েং চঙবা ষ্টেট অমনি হায়দুনা লৌবা য়াৱবা মণিপুৰদা মে ৩, ২০২৩দগী হৌৱাক্ৰিবা থোক্ৰিবা য়ুম-কৈ মে থাদোক্ৰিবদগী হৌৱগা মীওই কয়গী পুসি মাঙবা খৌদোক্ৰিশং মনম-মনম থোক্ৰিক্ৰিবদা অসিগা মৰী লৈননদি সেন্ট্ৰগী মিনিষ্ট্ৰিশিং তুমিং ফাওবা পাইৱদবগী ফীডমদা চেক-মোক লাওৱিবা অসিবু কৰিগীনো? চুমা লাক্ষ্মিবা খক নতনা থোক্ৰিবা মীশি-মীনা য়াওবা খৌদোক্ৰিশিংগী মতমদা মীয়াম খঙনা ফোঙনোৱকপা ৰাফম অমত্ৰা ফাওবা থোদোক্ৰিবসিবু কৰিগী ওইৱগদগে? হৌংগেংসিবু 'ফিলা মমায় চুইঙে মক্ৰপ ৰাংতে মীৱেন্দনা' হায়বদগী খৌদোদা চখৰক্ৰুনা মপান ফৰিবমখে লায়নি, তিমনি, ফীডম ফৰক্ৰুৱদি দায় লৈতে হায়বদগী লখীদা খোঙদাৰকপদগী ওইগদৌৱিবা? মসিমক ওইৱদবদি মখোয়দু অশেংবা লুচিংবা নভে। লুচিংবগী মায়খুম উম্মা ক্ৰাভা ৰাহোংগী মতু খেংচিনবনি হায়দুনা লৌগনি। মহৌশাঙম্মা হৌজিক ফীডম ফংডিঙেসিদসু লাক্ৰু। তাথোক-তামনি তৌদুনা অঙম্মা মতেং পাংলৱাও। নেমথবা হৌৱক্ৰুবা লানসি ফাওবা চাক্ৰিবা মৈশিং পুংমুং মুখংলগা লান খাঙা য়াওৱোলাও। মতুং খৌৱক্ৰুনা পাইসু থিদোকমিদুনা শঙ্ৰাইনবা পুৱকসি। হৌজিক মে হৌদুনা চাক্ৰিঙেদি লাক্ৰু হায়েং লোক-সভাগী মীখল মমাঙদা ভোট খোঙলবদুদি ফিদা থাবিবা লৈগনি খাজদেবু।

হুইয়েন লানপাও
মুদ্রিতকাল, মে ১৭, ২০২৩, ইম্ফাল
৪৭শুবা চহী, ৫৩শুবা মশীং

হুইয়েন লানপাও
মুদ্রিতকাল, মে ১৭, ২০২৩, ইম্ফাল
৪৭শুবা চহী, ৫৩শুবা মশীং

বৰ্ল্ড হায়পৰটেসন দে, মে ১৭, ২০২৩
Theme : "Measure your Blood Pressure Accurately, Control it, live Longer"

হায়পৰটেসন ইজ এ সাইলেন্ট কিল্লৰ

"ইশাগী চহী কৰা শুৱবগে হংবীগনু, ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংবৰা নংব্ৰগা ৰাংবৰা হংবীয়ু"

Two billions people worldwide have high blood pressure

— ড. ক্ষেত্ৰিময়ুম কলা —
প্ৰসিদ্ধে
দি মণিপুৰ হাৰ্ট কেৱৰ সোসাইটি, ইম্ফাল

মে থাগী তাং ১৭ অসি মালেমগী মফম খুদিংমক্তা শিনবা থুংনা বৰ্ল্ড হায়পৰটেসন দে হায়না যৌৱম পাঙথোক্ৰিৱি। মসি বৰ্ল্ড হায়পৰটেসন লীনা কুমাৰা ২০০৫দা হৌদোক্ৰিবনি। হৌদোক্ৰিবগী মৰমদি মীপুম খুদিংমক্তা হায়পৰটেসন হায়বা লায়না অসিগী মৰমদা ময়ামদা কুপ্পা খঙবা ঙ্ৰুৱা হায়বদি লায়না অসি কৰিনো, কৰি মৰমদগী খোঙল্লিবনো, কৰম কৰম্মা মীওইশিংদা হোম্মা থোকপগে, লায়েনবগী অমদি থোক্তনবগী পাইসুইং তাকপীবা, পাউজেক্ৰুবা অমদি লাউথোকপা অসিনি। মীপুম খুদিংমক্তা মশা মশাগী ব্ৰদ প্ৰেসৰ খঙদোকপীদুনা হায়পৰটেসন হায়বা লায়না অসি লৈবৰা, লৈতবৰা ঙ্ৰুথোকপা ঙ্ৰুৱা অমদি চেকশিন যৌৱাং লৌবিয়ু হায়না পাউজেক্ৰুৱি। হন্দক চহীগী থিন্না "Measure your Blood Pressure Accurately, Control it, live Longer" নি।

Measuring B.P.

Stroke due to high B.P.

Heart attack due to high B.P.

ইশাগী ব্ৰদ প্ৰেসৰ অসি য়ান্না কুপ্পা অমদি চেকশিনা য়েংবীয়ু। মসি ৰাংলবদি হুহুৱবা লাক্ষ্মিবীয়ু অমদি কল্লোল তৌবিয়ু, পুসি অসি কুইনা অমদি মতম শাংনা লৈবা ঙ্ৰুৱা হেংবনবীয়ু। ঙ্ৰুসি মালেমগী মফম খুদিংমক্তা অখঙ অই কয়না মীচম মীয়ামদা ব্ৰদ প্ৰেসৰ চেক তৌবা, ময়াম পূম্মা মীচিং তৌমিয়বা অমদি পূম্মা খৰমীৱবা অদুগা ৰেদিও, টিভি, ইণ্টৰনেট অমদি খবৰ (ন্যুজপেপৰ) গী খুথাংদা ময়ামদা পাউতাক পীবিবা পাঙথোক্ৰিবনি।

ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংবসিনা ঐথোয়াদা নুংঙাইতবা কয়ামৰম পীৱকপা য়াই। মৰু ওইনা থবাভা মীহল চোংবা, মীহল চাং নাইদবা, ৰাখল মাঙবা, তুহুৱা য়াবা, গুৰুম নাৰা, মিং নাৰা, নাহি তাৰা, মীংতা পোং চৈ ময়ামসি শেংনা উৰক্ৰুৱা, হক্ৰুং চোক্ৰুবা, নাকোং গুংবা, শ্বৰ হোনবদা ৰাৰা অসিনিচিবা পীৱকপা য়াই। অদুনা ইশাদা অসিগুমা নুংঙাইতবা হেৰু ফাওৱকপা মতমদা য়ান্না থুনমক উক্তৰিশিংগা তানগদবনি। মথৌ তাৰা টেই খুদিংমক তৌথোকপীহৌগদবনি অমদি হীদাক লাংথক্ৰুচিবা মতম চানা চাবীহৌগদবনি। মতম চানা লায়োংবীহৌবনা তুংদা থোক্ৰুৱা ৰুদোংখিবা কয়ামৰমদগী ঙ্ৰুথোকপা গুই।

হায়পৰটেসন (Hypertension) হায়বসি ব্ৰদ প্ৰেসৰ (Blood Pressure) ৰাংববু খঙনে। চহী ৪০ হায়ৱক্ৰুৱা মতমদা ঐথোয়াদা ইশাদা লৈগদবা ব্ৰদ প্ৰেসৰ অসিগা স্টিপ্টেলিভা ১৩৫ mmHg অদুগা মখাগী উইসটেলিভ ৮৫ mmHg গী মখাদা লৈহনববু ঐথোয়াদা হেল্কি ব্ৰদ প্ৰেসৰ হায়না খঙনে। ঙ্ৰুইদগী ফবদি মথল্ল ১২০ mmHg অদুগা মখানা ৮০ mmHg নি। মসিবু ঐথোয়াদা এভেৰেজ ব্ৰদ প্ৰেসৰ হায়না খঙনে। অসুমা ঐথোয়াদা ব্ৰদ প্ৰেসৰ অসি থল্ল গুইবদি থশ্মোয়াদা মথৌ তৌবদা চাং নাইনা তৌবা গুই। ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংলগদি থশ্মোয়াদা মথৌ তৌবদা চাং নাইদে অমদি মপাঙ্গলসু হোম্মা শীঞ্জিতো।

মশা ফবা মীওই অমদা লৈগদবা ব্ৰদ প্ৰেসৰ অসি ১২০/৮০ mmHg নি। মসিদগী হেল্লবা অদুগা ১৩৯/৮৯ mmHg ফাওবনা প্ৰী হায়পৰটেসন হায়না খঙনে। অদুগা ১৪০/৯০ mmHg যৌৱবদি ষ্টেজ ১ হায়পৰটেসন হায়না খঙনে। ঐথোয়াদা চহী ৪০ হায়ৱকপা মতমদা লৈগদবা ব্ৰদ প্ৰেসৰ অসি ১৪০/৯০ mmHg গী মখাদা লৈহনগদবনি। মীওইবগী মশাদা অকি অকিবা লায়না কয়ামৰম্মা অৱাৰা তাহনবগী মনুংদা ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংবা অসি অমনি। নুপা নুপী খাইদবা, কাঙলুপ-ৰুফুপ খাইদবা লায়না মখল অমনি। ঙ্ৰুসি মালেমদা চাওৱা মীওই বিলিয়ন অনীৱোম হায় ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংবগী অৱাৰা তৰি। অদুগা আমেৰিকাদা মীওই মিলিয়ন ৭০ ৰোম্মা হায় ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংবগী অৱাৰা ৩০% অদুগা নুপীনা ৩৩% অদুগা কুমাৰা ১৯৯৯দা মুফ্ৰীনা নুপীনা ৪৪% অদুগা নুপীনা ৪৫% ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংবগী ৰিপোৰ্ট তৌৱক্ৰুৱে। মসিনা তাকপদি মী ১০গী মনুংদা ওদি ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংই হায়বসিনি। মণিপুৰদি ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংবগী তাংদাংবা থিঞ্জিনবগী ৰিপোৰ্ট ঙ্ৰুসি ফাওবা লৈত্ৰি অদুব ঐথোয়াদা হোম্পিটালদা ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংবা মীওই কয়ামৰম্মা অৱাৰা তাবদি য়ান্না থেংনৱে।

হায় ব্ৰদ প্ৰেসৰ (ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংবা) অসি মখল অনী থোক্ৰু খাইদোকপা য়াই। ইসেলিএল (প্ৰাইমাৰি) অমদি সেকেন্দৰি। ইসেলিএলগী তশেংবা মৰম হায়বদি হৌৱকফম (Cause) অসি খঙবা ঐমদে। অদুব থোক্ৰুৱা ৰাংবা য়াৰা ফেক্টৰ কয়ামৰমদি ময়াম্মা খঙনিব, মখোয় ময়ামশিঙীদুগী মনুংদা - ১) থুম কা হোম্মা চাবা, নোংমদা ঐথোয়াদা থুম গ্ৰাম মৰিদগী হোম্মা চাবীহৌৱদিবনি। হায়বদি এল্গুংদা থাকপা থুমদগী হোম্মা চাবীহৌৱদিবনি। চাওৱাৰা অখনবা চমচ (Spoon) অমগা গ্ৰাম

অনীগা মটো। (২) মশা য়ান্না নোয়বা মীওইশিংদা (ওবেসিটি) হায়ৱিবা হায় ব্ৰদ প্ৰেসৰ অসি য়ান্না লৈগলি। লায়না অসিদা নতনা অতোপ অতোপা লায়না কয়ামৰমম লৈৱকপা য়াই। (৩) চুৰুট, বিডি থকপা মীওইশিংদা য়ান্না গুমা লায়না অসি লৈৱকই। (৪) লাঙত্ৰুৱা ৰাখল অমদি পুইক্ৰি লৈতাদবা মীওইশিংদা য়ান্না তায়না নাগলি। মসি নুপীশিংদা হোম্মা থোক্ৰুৱা। (৫) ফম্মজিদুনা তৌবা থবকী শিনফম (সীদেনতেৱি জোব), অয়ান্না মতমদা ফম্মদা লৈবা থবক তৌবা মীওইশিংদা লায়না অসি লৈগলি। (৬) য়ু (অলকোহোল) য়ান্না থকপা মীওইশিংদা হায় ব্ৰদ প্ৰেসৰগী লায়না লৈবতা নতনা লিভৰগী লায়নাসু লৈৱকই। (৭) হক্ৰুংগী ঙ্ৰুদা য়াওবা কোলেস্টেৰোল য়ান্না ৰাংবা মীওইশিংদা ব্ৰদ প্ৰেসৰ লৈগলি। (৮) হেৰিদিটৰি : মমা মপানা লায়না অসি লৈৱবদি মখোয়াদা পোকপা মাচাশিং অদু লায়না অসি নারকপা য়াই।

সেকেন্দৰি হায়পৰটেসন থোক্ৰুৱা ৰাংবগী মৰম য়ান্না লৈ, মৰম কয়ামৰমমগী মনুংদা কিডনিগী লায়না (Kidney disease), এড্ৰিনেল গ্লান্দগী লায়না (Adrenal Gland disease), এওৰ্টিক কোৱক্ৰেণ্ট (Aortic Coarctation), থাইৰোইড লায়না (Thyroid Gland disease), অদুনা অঙনবা মতমদা ঙ্ৰুথোক্ৰুৱা পাইসুইং লৈ। অদুব ইসেলিএল অমদি সেকেন্দৰি হায়পৰটেসন অসি মীওইবগী পুসিদা হেজা থোকপা ৰাংবা অকিবা লায়না ঙ্ৰুক্তনি।

হায় ব্ৰদ প্ৰেসৰ (ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংবা) সি ঐথোয়াদা মতম চানা লায়োংবীহৌৱবদি ঐথোয়াদা ইশাদা অৱাৰা কয়ামৰম পী। কমাগুমা অনাবা খৰদনা কৰিমত্তা মশাদা অৱাৰা অমদি নুংঙাইতবা পীৱমদনা মশাগী পুসি লৌশিঙিনবিবা য়াওই। মৰম অদুনা ঐথোয়াদা মসিবু সাইলেন্ট কিল্লৰ (Silent Killer) হায়না খঙনে। অতৈ অতৈ অৱাৰা থোক্ৰুৱা কয়ামৰমগী মনুংদা হাৰ্ট এটেক, হাৰ্ট ফেল্লৰ, কিডনি ফেল্লৰ, কোক মনুংদা ঙ্ৰু থোকপা (Cerebral Haemorrhage), Stroke, মীং মনুংদা ঙ্ৰু থোকপা, ঙ্ৰু চেনবা উতোংশিং থাগুংগা, চাওথোকপা অমদি তংগা অসিনিচিবা থোক্ৰুৱা য়াই।

হায় ব্ৰদ প্ৰেসৰ (ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংবা) অসি থোক্ৰুৱা ললেল কয়ামৰম লৈ অমদি ঙ্ৰুথোক্ৰুৱা পাইসুইংগী মনুংদা :- (১) ক হোম্মা থুমগী চাংশিং চাবীহৌৱদিবনি। চক এল্গুংদা থুম য়ান্না থাক্ৰীদবা অমদি থুমগী শৰুৰু য়ান্না য়াওবা ঙ্ৰু অক্ৰুৱনিচিবা চাবসি থাদোক্ৰিপদবনি। নোংমদা গ্ৰাম মৰিদগী হোম্মা চাবীহৌৱদিবনি। চমচ (Spoon) অমা থনবদা চাওৱাৰা অমদি অনীগী চাংশিং। কমাগুমা মীওইশিংদা মশা ঙ্ৰুত্ৰুৱা মতমদা চাক্ৰ থুম য়ান্না তেংশিলগা নংব্ৰগা য়োমশিলগা চাবা য়াওই। মসিমসু তৌৱিহৌৱনি। চাক চনবা অমদি উসবনিচিবা চাবা থুমগী শৰুৰু কা হোম্মা চাবিহৌৱনি।

কাজীৰোইনবা অমদা থুমসি ইশাগী চাগদবা চাংদগী ৰাংনা চাবীহৌৱদিবনি। (২) ফ্ৰুত্ৰবা ডিঞ্জাক ৰু, য়ু অমদি চুৰুট বিডি নীজিবিহৌৱদিবনি। ঙ্ৰু চেনবা উতোংশিং অসি থাগুংলত্ৰুৱা ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংবগী চাংশিং য়ান্না ৰাংই। (৩) হক্ৰুংগী নোয়বগী চাংশিং চাবীহৌৱদিবনি। ক হোম্মা ৰেৰু মহাও য়াওবা থি-থাও, শা-ঙ অত্ৰেকপনিচিবা তায়না চাবীহৌৱদিবনি। হক্ৰুং নোয়বা হেল্লগা হোম্মা ফজ্গদবা নভে। লায়না ময়ামগী হৌৱকফম ওইহানি। (৪) হক্ৰুংগী য়াওবা চিনি অমদি কোলেস্টেৰোল ৰাংবদবা মতম চুদা হেংবনবিগদবনি। (৫) লাংত্ৰুৱা অমদি পুইক্ৰি লৈতাদবা ৰাখল য়াৰিবমখে থুনা থাদোকপা ঙ্ৰুৱা হেংবনবিগদবনি। (৬) ওফিসকী থবক তৌৱিববসু হক্ৰুংগী অফবা ওইনবা নুিং খুদিংগী এল্গুসইজ চাং নাইনা তৌৱিগদবনি, নোংমদা য়ামব্ৰদবা পুং ১ ৰোমদি হক্ৰুংগী এল্গুসইজ, খোঙনা চুপা ওইৱগসু তৌৱিগদবনি। (৭) হক্ৰুং ৰাৱে অমদি চেকখৰে হায়দুনা দুকপা য়েনবা থুম অমদি চিনি য়ান্না য়াওবা অহাওবা মই হেজা লৈৱগা পাদল কনখনবনি হায়দুনা থকচিবা তৌৱিহৌৱদিবনি। (৮) নুদিংগী মতমদা অহাওবা চাক এল্গুং য়ান্না চাংশিলগা ফম্মদা হেজা চঙুনা তৌৱিহৌৱদিবনি। য়ামব্ৰদা চাক চাৰবা মতুং পুং ২ লৈৱগা ফম্মদা চঙীৱিগদবনি। য়াৰিবমখে ওইৱোমদা থবাকসি ননশিলগা তৌৱিহৌৱদিবনি।

ব্ৰদ প্ৰেসৰ ৰাংবা মীওই খুদিংমক্তা হোম্পিটালদা চংপীদুনা লায়োংবীগদবনি। উক্তৰিবা হায়বা হীদাক লাংথক মতম চানা অমদি মতম শাংনা চাবীগদবনি। ইশাসি তায়না হোম্পিটালদা চেক তৌবনা হোম্মা কাৰবা ওইগনি। চহী য়ান্না ৰাংবা মীওইবগী হক্ৰুং অসি গাডী অমনবগা চপ মাটো। - LOVE YOUR HEART, HEART IS YOUR LIFE- ●

এডিটৰদা থাৱকপা ৰাকং, মীয়ামগী খোঙ্লাউ, পাউডম অমসুং অতৈ-অতৈ

অথুবা মতমদা তুং কোইনা ঙ্ৰু-তল্পা পুৱক্ৰুদবা ৰাৱোইশিন অমা পুৱিবৰুবা শিনবীয়ু

ইকায়খুম্মজৰিবা এডিটৰ, হৌখিবা মে ৩, ২০২৩গী খৌদোক্ৰী মতুংদা ঙ্ৰুসি, গুৱাংসু, নহানসু ইন্দিয়া গভৰ্ণমেণ্ট টকা 'সু' তৌৱনিবা কুকি মিলিটেটশিংনা মীচম মীয়ামদা, আৰ্মিদা, পুলিস কয়ামদোদা খুং থাৰা, মীচম ফাবা কয়াম অমা লেপুনা চখৰক্ৰি। হৌজিক মীতে মীয়াম কয়গী থশ্মোয়াদা নুনাংবা, নুংঙাইতবা পোক্ৰিবা কয়াম দবল ইঞ্জিন গভৰ্ণমেণ্ট, বি জে পি লৈঙাক অসিনা য়েংদুনা লেবগী মওংদা কৰিগুমা এল্গু অমত্তা লৌদনা লৈৱিবা অসি মীতে অমা ওইনা য়ান্না পেঞ্জদে। মৈতৌগী এম এল এ ৪০ অসি পুনশিঙুনা মুৰা-কুপ্পা খণবা মতম যৌৱিবৰা। অৱাৰা তাৰবা ৱিলিফ কেম্পতা লৈৱিবা ইচিল-ইনাওশিংগীমক্তাদি সী এস ও, মীচম মীয়ামদা শিমবীৱগা লৈবাকী ওইবা অৰুবা ইসু অসিগী মৰমদা পুনশিঙুনা খৰ-নৈনবা মতম যৌৱিবৰা খঙে। সিক্যুৱিটিনা ঙ্ৰু শেপ্ৰুনা লৈৱিবা অঙম-অথৌশিংগি কৰিসু মীপাইৱমদবা য়াই অদুব মীচম মীয়াম ঐথোয়াদি থশ্মোয়াদা খাঙমদবা অৱাৰা হায়বদু ওইৱে। সেন্ট্ৰগী ৰা ঙ্ৰুইৰিঙে মণিপুৰ ঙ্ৰুসি, হায়েং কৰি ওইৱক্ৰনি হায়বা ঙ্ৰুদে। সেন্ট্ৰগী ৰা লাক্ৰিঙেই ঐথোয়াদি অপূনবা ৰাৱেপ অমদি লৌহৌৱননা চুপ্পা খঙে। পুৰচেচ চাওবা, মীনুশিং লৈবা কয়ামকপতনা মশৰক ওইবা মীতে/মৌতৈশিংসে পাংদবনি অয়ম্বনি খলহনবদি লানগনি খল্লি। তাইবঙ মপুনা শেমা নোংমা শিৱগা লৌৱগদবা মীওইবা মপোকী খহুবা ঙ্ৰুদবা মীওইবা অসি কৰম্মা মখলগী জিবনো হায়নীংই। সস্পেন্সন ওফ ওপৱেসন (সু) থুগাইদুনা লাশাশিল্লৰুৱসিদা লৈঙাক অসিনা ঙ্ৰুইৱিবসি কৰিনো? মখোয়বু লৌথোক্ৰে/লৌইশিংগে খল্লবদি পুং ১ ফাও ফাৱেই অদুব মদুগী মছতা য়েংদুনা লৈবা মাল্লিবা, ঙ্ৰুৱাং লৈতবা মফমশিংদা আৰ্মিনা পেত্ৰোলিং চংলিবা, তৌৱিবা মতৌসিবু মনুংদা কৰি অৱোনবা এল্গেদা লৈনননো? মীয়াম ঙ্ৰুপী শেনবিবা ঙ্ৰুদবদি লৈঙাক লেবগী ৰাংহুৱোক কৰিনো, কয়াম কুইনা ঐথোয় খাংথো-ঙাইখো হায়বনো? অথুবা মতমদা তুং কোইনা চংনগদবা, ঙ্ৰু-তল্পা পুৱক্ৰুদবা ৰাৱোইশিন অমা পুৱিবৰুবা শিনবীয়ু নংব্ৰদি পুয়ুমকী অফবা অমত্তা ওইগদবা মাণে। হৌজিক ইণ্টৰনেট থিংজিববদগী ইলেক্ট্ৰিক বিল, মোবাইল ফোন ৱিচাৰ্জ, মপান লমদা লাইৱিক তমদনা লেজ ৱিবা অঙাংশিংগী শেল থাদোক-থাঞ্জিন তৌবা পুয়ুমক য়াদবনিবা মীচম মীয়াম অৱাৰগী মখতা অৱাৰা হায়বদু ওইৱে।

ইন্দিয়া লৈঙাক পায়বিৱিবা ইকায়খুম্মজৰিবা অমদি মণিপুৰগী লৈঙাকী মকোক ওইৱিবা/ওইৱিৰিশিংগী মফমদা অৱোইবদা মীচম মীয়াম ঐথোয়াদি থশ্মোয়ানুগী খোঙ্লাউ অসি তাবীয়ু অমদি অথুবা মতমদা তুং কোইনা ঙ্ৰু-তল্পা পুৱক্ৰুদবা ৰাৱোইশিন অমা পুৱিবৰুবা শিনবীয়ু হায়জৰি।

অদোমগী - সন্তিকুমাৰ ৰাইৱোকপম হৌৱাডোইখোং নাওৱিয়া পাখলাকপা লৈকা

চাওখং থৌৱাংগীদমক মখোয়াদা ঙ্ৰুক্তা ইন্হোকপীওমসি হায়জৰি

ইকায়খুম্মজৰিবা এডিটৰ, মালেমদা অনীশুনা লৈৱালেই 'নুংশি-চাৱনা লৈমিগসি চিংমী-তম্মী ইচিল-ইনাওনি' হায়বা ৰাইসি। খঙহৌদনা থোক্ৰুৱা কাঙলুপকী ঙ্ৰুৱা ইৱমদমসিদা লৈমিৱিৱা মীচম মীয়াম খুদিংমক্তা লাইনীংগী খেৰবা থল্লদনা অৱা-অনা তাৱবশিংদা মতেং পাংনুনা অমত্তা ওইবগী লিপুনা চেংশিমহল্লে। অদুব থশ্মোয়াদা নুংঙাইতবা, পুইক্ৰি নুংশিবা অমদি অদুবক হৌজিকসু লৈৱি। মপানগী নেসনল মীদিয়াশিংদা হিন্দু মৈতেনা খুট্টান চৰ্চ মৈ থাবিৱে, য়ুম-কৈ থুদেকপীৱে, ফুবিৱে, হাংপীৱে হায়দুনা লমায় খুদিংগী, চেনেল খুদিংগী শম্মাক্ৰি অদুব কনানা হাল্লি মৈ থাৰা, থুগাইবা ঙ্ৰুসি ফাওবা ঐথোয়াদিমক কনামত্তা হাল্লিদি, হায়বিত্ৰি নেসনল মীদিয়া অমদি নেসনল পেপৰশিংদা, লোকল চেনেলশিংদা সবজেক্ট খুদিংগী খঙবী-হেবিৱৰা মীদিয়া পেনেলিষ্ট হিন্দি, ইংলিস লোলনা নেসনল মীদিয়াশিংদা প্ৰজেক্টেন তৌবা ঙ্ৰুইৱিৱৰা হংজনীংই। স্বাইদা ঙ্ৰুক্তা ঙ্ৰুক্তা লৈবিবা উজৈ, চংপীয়ু মপান্দসু ঙ্ৰুইৱিৱৰা চেংদোকপীৱকো মীচম মীয়ামগী মছং শিনবীদুনা, শেপ্ৰবগী ৰাক্ৰচবনি ঙ্ৰুপীগনি। ঙ্ৰুসিদি মীচম মীয়াম ঐথোয়াদা ইৱমদম লৈবা কৰিবনি হায়বসি ময়েক শেংলকপম তৌৱক্ৰে। অৱোইবদা, এডিটৰদা তমজৰি মতুংদা মীচম মীয়ামগী মছং শিনবীদুনা চেনবি-চোংবিৱিবা ঙ্ৰুইৱিৱিৰিশিং ইংলিস, হিন্দি ফজ্জনা ঙ্ৰুক্তা ওইহনবীয়ু। এম পি থাবীবা মতমদু ইংলিস, হিন্দি ঙ্ৰুক্তা হৈবা থাবীয়ু। পাৰ্জিয়ামেণ্টা মণিপুৰগী টম তাৱকপা কান্দা মক্ৰাক নিকপা থাবীগনু। ষ্টেট গভৰ্ণমেণ্টকী ওইনদি শেঞ্জাও পায়বা খৰনা মীচম মীয়ামগী মছং ওইদুনা লৈবাক ঙ্ৰুকবনি। চাওখং থৌৱাংগীদমক মখোয়াদা ঙ্ৰুক্তা ইন্হোকপীওমসি হায়জৰি। অদোমগী - শম্মুৱাইলাংপম বিপিন শম্মু খোংমন মাংজিল